

Reflecteren

Verskil hbo met havo

abstracter/meer diepgang

complexere opdrachten

meer zelfstandigheid

meer pro-actief werken

andere sociaal-culturele context

toepassing in verschillende bredere contexten

Gewenst resultaat in het hbo

student reflecteert vanuit professionele basishouding op eigen gedrag en behaalde resultaten

student is zich bewust van eigen zingeving en interesse

student kan verschillende reflectiemodellen toepassen

Deelvaardigheden/ technieken

ontwikkelen zelfinzicht

ontwikkelen bewustzijn van eigen gedrag

reflecteren op resultaat

reflecteren op proces

reflecteren op leerpunten

Gewenst gedrag leerling

kijkt kritisch naar zichzelf en formuleert realistische ambities

is zich bewust van eigen rol en verantwoordelijkheden en geeft sturing aan zijn ontwikkelproces

bepaalt of resultaten voldoen aan de kwaliteitseisen

bepaalt wat goed ging en wat beter kan

bepaalt wat een volgende keer beter kan en hoe dat te realiseren

Aan de slag als individuele docent

- Neem kennis van de verschillende reflectiemodellen (zoals het ABCD-model* en de STARR(T)-methode*) en beslis welk model zinvol is in een bepaalde situatie.
- Leg altijd uit wat onder reflecteren wordt verstaan en wat het doel is van een reflectieopdracht.
- Maak kleine afgebakende reflectieopdrachten waarbij leerlingen stap voor stap leren reflecteren (individueel of als groep).
- Laat leerlingen hun reflectie onderbouwen met praktische voorbeelden en ervaringen.
- Maak een koppeling tussen de uitkomsten van de reflectie en nieuwe leerdoelen of opdrachten.
- Gebruik spellen op het gebied van reflecteren, die het oefenen ondersteunen.
- Zorg dat leerlingen bij (open) opdrachten zelf een bijdrage leveren die leidt tot verbetering van de uitwerking van de opdracht.
- Stel duidelijke doelen die leerlingen moeten bereiken, alleen dan kunnen leerlingen reflecteren.
- Laat leerlingen na het maken van toetsen hun leeraanpak analyseren en evalueren en op papier aangeven wat een volgende keer beter zou kunnen. Bespreek met leerlingen de zelfreflectie en stimuleer het werken aan verbeterpunten.

Aan de slag als team/afdeling

- Organiseer een studiedag voor docenten over reflecteren.
- Maak afspraken over de inzet van zelftests voor het reflecterend vermogen.
- Erken dat reflecteren geen losstaand concept is. Creëer bewustzijn op welke vaardigheden/kennistoepassing gereflecteerd moet worden, daarna moet er worden geëvalueerd en vervolgens gereflecteerd.